

Jule- og nytårshilsen 2023.

Et år er ved at gå på hæld, og et nyt venter forude.

Min hilsen i år tager udgangspunkt i den ikke så kendte danske kunstner, Christian Juel Madsens bog, Jagt og Krig, der blev udgivet i 1923, samme år som hans død ved jordskælv i Tokyo.

Juel Madsen var en grafiker, tegner og maler samt jæger. Han blev født i 1890 i Odense. I sit korte liv nåede han at arbejde med sin kunst på mange områder, herunder freskoudsmykninger på Bispebjerg hospital og et hav af raderede portrætter af kunstnerkolleger og andre kulturpersonligheder, som i dag findes på Det Kongelige Biblioteks Kobberstiksamling. Odense museum har hans maleri 'Jægeren'. Jagt var nemlig også hans passion, og han var ofte på jagt sammen med sin hund.

Som der bl. a. står i forordet til hans bog af litteraturkritikeren, Henning Kehler, " Han var en overlegen portrættør, men især en glimrende situationsskildrer. Hans bedste blade forener øjeblikksfotografiets skarphed med kultegningens charme; dyr og soldater er hans foretrukne emner, ganske naturligt, da jagt og krig for ham var livets ypperligste formål og løfter om nervepirring og vellystfølelse. Sine oplevelser har han fæstnet i sine billeder, men som om han følte, at han havde mere på hjerte, har han også taget pennen for at fastholde sine indtryk af mennesker og farer, han har mødt. Som skribent kan han minde om Boganis. Som Boganis afstår han fra at komponere sit stof, men det er ladet med hans sind.

Allerede før sin død havde han afleveret manuskript til bogen, der indeholder optegnelser fra rejser i Tyrkiet, Rusland (især i det nuværende Ukraine under borgerkrigen 1917-22 mellem bl.a. de 'røde' – bolsjevikkerne - og de 'hvide' – tilhængerne af det gamle zarstyre), Ægypten, Indien og Kina.

Det fører for vidt at citere alt fra bogen, men på side 16 skriver han:

"Vi er alle rejsende, og vi er alle jægere. Man rejser gennem barneårene og ungdommen søgende kundskaber, erfaringer og sensation, besøger skolen, læreanstalter og universiteter, afslører ukendte kundskabsområder, udvider den geografiske viden, gør ekspeditioner uden for andegården og ind i præstens have i købstaden, hovedstaden og nabolandet. Lyst til jagt og rejse er aldrig større end i den voksne alder og forekommer hos soldaten som hos videnskabsmanden, kunstneren og den handlende. Det er den fundamentale trang i de fleste menneskers natur.

En jager efter lykken, en anden efter magt og indflydelse, en jager gæs og ænder, og en søger sig en skalp, men man søger og jager og rejser – ”ja, om det så skal koste mig mit liv”. At afskære et menneske fra denne jagt, er at berøve ham hans frihed og undertrykke hans natur. Maupassant har i en af sine bøger skildret, hvorledes han følte sig stækket af Paris.

En dag, jeg følte mig indestængt, tog jeg figurligt talt bøssen fra knagen og tog til Rusland som krigskorrespondent.”

Han er blandt ’de hvide’ i det sydlige, nuværende Ukraine i nærheden af Zaporizhzhia-regionen og skriver på side 93:

” I dag vil vi drikke, i morgen vil vi sove, i overmorgen tager vi til fronten og om en 3-4 dage går vi på andejagt”, siger kaptajnen ved maskinkanonerne.” Der blev dog ingen andejagt, men han deltog i nedskydning af 2800 fanger i stedet!

Efter seks måneder forlader han Rusland/Ukraine og tager til Indien, hvor nye ’eventyr’ venter, dog ikke krigsscener, men jagt på leoparder og tigre, men også ’fredløse’ elefanter og også flyvende vildt, som han fra sit ophold i Assam nævner på side 169:

”Jagten ved Sankosh-floden vil altid stå for mig som et lyst og fornøjeligt minde..... I formiddagstimerne har jeg jaget og i dagens hede har jeg hvilet mig på dens sandbredder. Omkring mig har gæssene siddet og sovet i få bøsseskuds afstand, og når jeg, liggende på ryggen har set ud i æteren, har jeg set gribbene kredse over mig og antaget mig for død..... Sankosh-floden og egnen deromkring fornøjer altid jægeren, hvad enten han jager eller driver, gør han iagttagelser, og tiden hænger aldrig tungt ved hans hænder.”

Bogen er værd at læse, og i bladet ’ Jæger’ fra januar 2023 er der en længere artikel med illustrationer fra Madsens oplevelser i det nuværende Ukraine, ’Liv og død i Ukraine’.

Bo Eric Weber, Président.

